

Miljökrav fordon och transporttjänster

Skellefteå kraft

Transportsektorn står för en tredjedel av de totala koldioxidutsläppen i Sverige. För att uppnå målet att minska utsläpp av växthusgaser från inrikes transporter med 70 procent till 2030, måste fordon och transporttjänster effektiviseras och drivas med förnybara bränslen.

Innehåll

Miljökrav fordon och transporttjänster Skellefteå kraft.....	1
Drivmedel och klimatkrav	2
Klimatkrav.....	2
Fordonskrav	3
Nollutsläppsfordon.....	3
Lätta fordon	3
Tunga fordon	3
Arbetsmaskiner	4
Terrängfordon.....	4
Däck.....	5
Redovisningskrav och vite.....	5
Drivmedel och fordon	6
Vite.....	6

Drivmedel och klimatkrav

Målsättningen är att öka användningen av förnybara drivmedel för att minska den klimatpåverkan utsläpp från fordon bidrar till.

Drivmedel och klimatkrav gäller för samtliga fordon som ingår i uppdraget för att utföra något typ av transporttjänst. Med transporttjänster menas person- och godstransporter, entreprenadmaskintjänster och uppdrag genomförda med helikopter.

I tabell 1 listas de drivmedel som är godkända att användas inom uppdraget, finns annat alternativ ska beställaren godkänna drivmedlet innan användning. De drivmedel som används ska uppfylla senaste gällande standard. Alkylatbensin ska användas för motorerna i bensindrivna terrängfordon, arbetsmaskiner och arbetsredskap i de fall dessa inte är försedda med katalytisk avgasrening. För tunga fordon som uppfyller Euro VI ska fordonet även vara typgodkänt för aktuellt drivmedel.

Drivmedelstyp			
El	Fordonsgas	E85	Bensin MK1
Vätgas	Syntetiska dieselbränslen	ED95	Diesel Mk1
e-bränslen	RME/ FAME	Alkylatbensin	Diesel Mk3

Tabell 1. Drivmedel godkända inom uppdraget

Vid användande av drivmedel enligt tabell 1 ansvarar fordons- och/eller maskinägaren för att motortillverkaren godkänner aktuellt drivmedel.

Klimatkrav

Andelen förnybart fordonsbränsle ska minst uppfylla angiven procent enligt tabell 2. Det gäller för den samlade bränsle/energiåtgången per år. Klimatkraven enligt nedanstående tabell gäller för drivmedel till alla typer av fordon och arbetsmaskiner som används inom uppdraget och tillhandahålls av entreprenören. För eventuellt undantag från kravet krävs uppvisande av intyg och motivering från tillverkare.

År för genomförande	Andel förnybart drivmedel (%)	
	Fordon och arbetsmaskiner	Helikopter
2024	50	0
2025	50	0
2026	70	0
2027	70	0
2028	90	20
2029	90	50
2030 -	100	>50

Tabell 2. Klimatkrav på drivmedel

För helikoptertjänster, se tabell 2, som utförs av entreprenören gäller att minst angiven procent av den samlade bränsleförbrukningen ska bestå av förnybara bränslen. Kravet kan uppfyllas med bränslecertifikat eller massbalans.

Fordonskrav

Målsättningen är att öka andelen fordon som är elektrifierade eller på annat sätt är anpassade så att de kan drivas med teknik och fordonsbränslen som är förnybara och bidrar till klimatomställningen.

Beställaren avgör omfattning gällande fordon som ingår i uppdraget för transporter till och från arbetsområdet. Kostnader för maskintransport till och från arbetsplatsen står entreprenören för i samråd med Beställare.

Nollutsläppsfordon

Andelen nollutsläppsfordon ska minst uppfylla andelen enligt tabell 3 nedan.

År	Andel nollutsläppsfordons (%)			
	Personbilar	Lätta lastbilar	Tunga lastbilar	Arbetsmaskiner
2024	40	10	Kravnivåer för tunga fordon kompletteras längre fram. Miljömässigt bättre fordon uppmuntras och premieras genom en prisstege, se kap 4.	
2025	40	10		
2026	50	15		
2027	60	20		
2028	65	30		
2029	70	35		
2030	100	40		

Tabell 3. Krav på andel nollutsläppsfordon som ska ingå i uppdraget.

Kraven omfattar endast fordonen inom respektive fordonskategori enligt tabell 4 och ska mätas som andel av totalt antal fordon i respektive fordonskategori. Saknas nollutsläppsfordon vid upphandlingstillfället får entreprenören ett år på sig att uppfylla kravet räknat från signering av avtal.

Nollutsläppsfordon som får tillgodoräknas för att uppfylla kravet listas i tabell 4 tillsammans med en faktor som anger graden. Faktorn är till för stimulera en övergång till nollutsläppsfordon.

Typ av fordon	Faktor
Fordon som drivs av batteri eller bränsleceller	1
Fordon som kan drivas med fordonsgas (ej gasol)	1
Plugg in hybrider personbilar och lätta lastbilar	0,5
Plugg in hybrider tunga lastbilar och arbetsmaskiner	0,25

Tabell 4. Typ av nollutsläppsfordon som godkänns i uppdraget

Lätta fordon

Lätta fordon ska uppfylla Euroklass 6 eller senare Euro-krav.

Tunga fordon

Tunga fordon ska uppfylla Euroklass V eller senare Euro-krav.

Tunga fordon som köps in under uppdragets tid ska uppfylla Euroklass VI eller senare. Från och med 2026 ska krav på minst Euro VI uppfyllas.

Tunga fordon som för sin uppgift på arbetsplatsen drivs med el, och använder förbränningsmotor för sin förflyttning/framdrift ska uppfylla Euro V. Fordonets förbränningsmotor får i sådant fall ej användas under arbete eller för att framställa el.

Arbetsmaskiner

Arbetsmaskiner får inte vara äldre än 12 år tillverkningsåret oräknat. Arbetsmaskiner vars motorer uppfyller kraven enligt Steg IV eller senare Stegkrav får användas även om ålderskravet inte är uppfyllt.

Fordonet ska inte omfattats av förhöjt koldioxidbelopp i fordonsskatten enligt 2 kap 9 a § i Vägtrafikskattelag (2006:227). Kravet för förnybara bränslen gäller även tyngre fordon och arbetsmaskiner. För fordonsgas och etanol gäller ett utsläppstak på högst 290 gram koldioxid per kilometer enligt skattegrundande utsläppsvärde i Transportstyrelsens vägtrafikregister.

Arbetsmaskiner som för sin uppgift drivs med el men använder förbränningsmotor för sin förflyttning/framdrift får inte vara äldre än 16 år, tillverkningsåret oräknat. Arbetsmaskinens förbränningsmotor får i sådant fall ej användas under arbete eller för att framställa el.

Prissteg arbetsmaskiner

Skellefteå Kraft vill gynna miljömässigt bättre fordon och premierar därför detta genom följande prissteg enligt tabell 5.

Klass	Premie
Elektrifierat fordon (100% el)	+70 kr/tim
Plugg in hybrid	+50 kr/tim
2 steg bättre än 3B	+40 kr/tim
1 steg bättre än 3B	+20 kr/tim
3B	+0 kr/tim
Sämre än 3B	-20kr/tim

Tabell 5. Prissteg arbetsmaskiner

Arbetsmaskiner som genomgått motorbyte eller uppgraderats

Arbetsmaskiner där motorbyte eller uppgradering skett till följande utsläppsklasser får användas till och med angivet årtal enligt tabell 6. Kraven i tabellen omfattar inte väghyvlar och ålderskravet gäller inte för nollutsläppsfordon.

Motoreffekt	Steg IIIA	Steg IIIB
P<19 kW	Ej tillämbart	Ej tillämbart
19 ≤P<37 kW	2030	Ej tillämbart
37 ≤P<56 kW	2024	2030
56 ≤P<75 kW	Ej tillämbart	2026
75 ≤P<130 kW	Ej tillämbart	2026
130 ≤P≤560 kW	Ej tillämbart	2026
P>560 kW	Ej tillämbart	Ej tillämbart

Tabell 6. Stegkrav efter motoreffekt vid motorbyte eller uppgradering.

Terrängfordon

Terrängfordon likt skoter, pistmaskin, bandvagn, fyr- och sexhjulingar etc får inte vara äldre än 15 år tillverkningsåret oräknat.

Terrängfordon som är äldre än 15 år och som utfört motorbyte kan i samråd med beställare godkännas. Ålderskravet gäller ej nollutsläppsfordon.

Alkylatbensin ska användas för motorerna i bensindrivna terrängfordon, arbetsmaskiner och arbetsredskap i de fall dessa inte är försedda med katalytisk avgasrening.

Däck

Val av däck påverkar både säkerhet, miljö och vägslitage.

Rullmotståndet och väggrepp på våt väg hos de däck (dubbdäck och regummerade däck undantagna) som används inom ramen för uppdraget, ska minst uppfylla följande nivå enligt förordning (EU 2020/740) om märkning av däck vad gäller drivmedelseffektivitet och andra väsentliga parametrar, se tabell 7.

Däckklass	Energieffektivisering		Grepp på våt väg	
	2024-2026	Från 2026	2024-2026	Från 2026
C1 Sommar	C	B	C	B
C1 Vinter	D	B	Snö- och isgreppsmärkning	
C2 Sommar	D	B	C	B
C2 Vinter	E	B	Snögreppsmärkning	
C3 Sommar	D	C	C	B
C3 Vinter	E	D	Snögreppsmärkning	

Tabell 7. Märkning av däck för olika däckklasser

Redovisningskrav och vite

För att uppföljningen av uppdraget ska bli tydlig ska Entreprenören årsvis och i slutdokumentationen rapportera utfallet enligt i ett av beställaren fastställt formulär #1222564 se bild 1. Vid anmodan ska även kvitton, fakturaunderlag, registerutdrag på fordon kunna uppvisas som styrker rapporteringen av uppdraget.

Företag:
Uppdrag:
Företag referens:
Rapporteringsperiod:

Använda fordon:	Fordonstyp	Märke	Modell	Regnummer	Utsläppsklass	Drivlina	Däck

Tankat bränsle	Tankad volym	Enhet	Varav förnybart (%)	Förnybar inblandning
Ei		kWh		
Bensin		m ³	6,0%	Etanol
Diesel		m ³	6,0%	HVO
HVO 100		m ³	100,0%	HVO
Etanol		m ³		
Biogas		ton		
Alkylatbensin		m ³		
Naturlgas		ton		
Vätgas		ton		
E-bränslen				
Annat				

Tecknade certifikat eller annan metod för att öka andelen förnybart i bränslemixen:

Bild 1. Exempel på rapporteringsmall

Drivmedel och fordon

För kraven gällande drivmedel och fordon använda i uppdraget krävs en förteckning av använda drivmedel, mängd, inblandning av förnybart och vilka fordon och arbetsmaskiner som använts inom uppdraget.

Alla använda fordon ska dokumenteras och kunna redovisas i en förteckning (fordonstyp, märke, modell, registreringsnummer och utsläppsklass (Euroklass) samt drivlina) enligt i ett av beställaren anvisat format. Förteckningen ska hållas uppdaterad av entreprenören. Redovisningskravet berör samtliga i entreprenaden använda fordon inklusive de som används för transporter till och från arbetsområdet samt de som medgivits dispens eller inte omfattas av kraven.

Leverantören anses uppfylla däckkravet om denne kan visa på att man själv, alternativt en importör/producent i tidigare led, är ansluten till Svensk Däckåtervinning AB. Alternativt kan anbudsgivaren lämna en försäkran att man är ansluten till ett annat, likvärdigt system som det som administreras av SDAB.

Vite

Avvikelse anses föreligga om drivmedel som inte uppfyller kraven används, andelen förnybar inblandning inte uppnås inom uppdraget, andelen nollutsläppsfordon inte uppnås samt vid avsaknad av rapporteringsunderlag. Leverantören beläggs då med ett vite på 10 000 SEK till Beställaren.

Om Leverantören underlåter sig användning av icke-förnybara drivmedel eller nollutsläppsfordon utan godkännande från Beställaren, ska Leverantören också miljökompensera för sina ökade utsläpp, vald metod ska godkännas av Beställaren.